

Laudáció Hunfalvy János geográfusról

Nagy öröm számunkra, hogy Hunfalvy Jánost szülőfalujában, Nagyszalókon méltathatjuk. Ősei a közeli Hunsdorfról (később Hunfalva) származnak, ezzel magyarázható a család neve, amely eredetileg *Hunsdorfer* volt.

Hunfalvy János tanulmányait a helyi iskolában kezdte, majd a késmárki evangélikus iskolában folytatta, ahol kitüntetéssel végezte el az első három osztályt. Ezután bátyja nyomdokait követve Miskolcra került, ahol nemcsak folytatta tanulmányait, hanem elsajátította a magyar nyelvet is. Három év után, 1838-ban az eperjesi evangélikus líceumban folytatta tanulmányait, ahol német és szlovák anyanyelve mellett már kiválóan beszélt magyarul, valamint franciául és angolul. Később görögből fordította Theophrasztosz jellemrajzait, és nevelősködése során megtanult spanyolul, olaszul, héberül, valamint alapvető ismereteket szerzett a keleti nyelvek terén is. Az 1850-es évektől kezdődően Hunfalvy a földrajz tudományos megalapozásán dolgozott. Egyetemi tanulmányait Berlinben és Tübingenben folytatta.

1846-ban a statisztika és történelem tanára lett a késmárki líceumban, de a szabadságharcban való részvétele miatt elvesztette állását és börtönbe került. Szabadulása után Pestre költözött, ahol nevelőként és íróként dolgozott. 1866-ban a királyi József Műegyetem tanára lett, majd 1870-től a Pesti Egyetem földrajzi tanszékét vezette haláláig. Több nemzetközi földrajzi és statisztikai kongresszuson képviselte Magyarországot, és részt vett világkiállításokon is, ezzel erősítve a magyar tudomány nemzetközi kapcsolatait.

Elsőként foglalkozott a földrajz oktatásának és rendszerezésének kérdésével, és olyan alampműveket hozott létre, amelyek nemcsak Magyarországon, hanem nemzetközileg is elismertek lettek. Nemcsak a természeti tájakat mutatta be, hanem az emberi tevékenység és a földrajzi környezet kölcsönhatásait is részletezte.

Az MTA 1858-ban levelező tagnak választja. Székfoglalóját a földrajz tárgyáról és feladatairól tartja. Az Akadémia megbízásából 1862-65 között megírta élete fő művét, Magyarország természeti viszonyairól (I-III. k.), amely azóta is az ország első földrajzi leltára szerepkört tölti be.

Hunfalvy munkásságának egyik csúcspontját a Magyar Földrajzi Társaságban betöltött szerepe jelentette. Alapító tagként és később elnökként nemcsak a társaság működését szervezte, hanem aktívan hozzájárult a tudományos közösség erősítéséhez és a nemzetközi kapcsolatok kiépítéséhez. Az ő nevéhez fűződik a földrajztudomány magyar nyelvű

terminológiájának megteremtése, amellyel a tudományt szélesebb közönség számára is érthetővé és elérhetővé tette.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni azt a látásmódot, amelyet Hunfalvy képviselt. Számára a földrajz nem csupán természeti tájak leírását jelentette, hanem az ember és környezete közötti kapcsolat megértését. Úttörő módon integrálta a történelmi, gazdasági és kulturális szempontokat a földrajzi vizsgálatokba.

Megjelent tankönyvei és tudományos értekezései generációk oktatásának és kutatásának alapjául szolgáltak.

Zárásképpen hadd idézzem tőle azt a gondolatot, amely munkásságát összefoglalja: „A földrajz az élet tükré; benne megismerhetjük a természetet és az embert, mindkettőt egységben.”